

Siltnis, debesuotas.
Saulė teka 7:12, leidžiasi 5:57

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Spalio-October 26 d., 1970 m.

Kaina 10c

252

TURKIJOS VALDŽIA SPRES BRAZINSKU LIKIMA

MARŠALAS GREČKO - RUSŲ "VANAGAS"

Vienas galingiausių sovietinės imperijos vyrų yra gynybos ministeris Andrei Antonovič Grečko, 67 metų. Nors jis neįna į komunistų partijos piramidės viršūnę — politbiurą, partijos vadai jį pasitiki, jis bent kartą mėnesyje posėdžiauja su pačiu Leonidu Brežnevą, kuris vadovauja politbiuro gynybos komitetui. Reikalui esant, jis be jokių tarpininkų pasiekia Brežnevą, nežiūrind, kur tas bebūtų. Maršalas Grečko yra ne tik vyriausias sovietų karinių jėgų viršininkas, jis prižiūri nuolatinį sovietų skubų ginklavimąsi. Jo žinioje yra viso Varšuvos pakto kariniai reikalai. Jis vadovauja sovietų karinei paramai šiaurės Korėjai, šiaurės Vietnamui, Kubai, Egiptui ir kitoms sovietų imperialistinėms užmaitoms reikalingoms valstybėms.

Daug žinių apie maršalą Grečką ir vakarus atėjo per pabėgusį Čekoslovakijos gen. Jan Senjną. Jo žiniomis, Grečko pats planavo ir amerikiečių povandeninio laivo "Pueblo" pagrobimą prie S. Korėjos krantų.

Maršalas Grečko gimė valstiečio šeimoje 1903 m. spalio 17 d. pietinėje Rusijos Rostovo provincijoje, Golodajavskoje, dabartiname Kuibyševu. Prasidėjęs civiliniam karui jaunas Grečko įstojo į bolševikų dalinius, būdamas 16 metų. Po sunkių kovų pietiniame fronte komunistų partiją priėmė jauną savanorį ir kavalierijos mokyklą, kurią baigus, Grečko buvo paskirtas į ištikimų komunistų 61-ąją kavalierijos pulką, netoli Maskvos. Tas pulkas buvo vadinas Stalino brigada. To pulko karininkai priėmė Grečko nepalankiai. Jo amžinai paniūręs veidas, šiurkštūs būdas, nusistatymas prieš bet kokius juokavimus ar pasišaizavimus, nuolat prieš jį daugumą karininkų. Jis būdamas 6 pėdų 6 colių ūgio, plonas, palinkusiu pečiu, labai juokingai atrodė ant arklio ir už tai būdavo pravardžiuojamas savo kolegu "gandru".

Nežiūrint jo nepopuliarumo pulko vidaus gyvenime, partijos vadovybė pastebėjo leitenanto Grečko kitas savybes: ištikimybę partijos politruksams, rimtą užsispyrimą daryti karinę karjerą ir norą mokytis. O kada 1928 metais Grečko įstojo į partiją, netrukus jis buvo komandiruotas į Prunzės Aukštesniąją Karinę akademiją. Ją jis baigė pirmuoju, buvo pakeltas į majoro laipsnį ir po keturių metų diviziono štabe buvo nusiųstas į Vorosilovo Generalinio Štabo akademiją, kurią jis baigė labai gerai.

Karui prasidėjus, Grečko gavo darbą maršalo Georgi Žukovo štabe, tačiau po kelių savaičių buvo pasiųstas vadovauti divizionui Ukrainos fronte. Čia pasirodė tikrieji Grečko sugebėjimai. Tur būt, jokia kita sovietų divizionas tiek nenukentėjo dėl nepagalvotų, savijudisčių puolimų prieš vokiečius. Menkai ginkluoti Grečko pulkai prarado daug kareivių. Partijai, kuri nesiskaito su žmonių gyvybėmis, patiko Grečko atkaklumas ir jis buvo pakeltas generolu. Kada vokiečiai traukėsi iš Kievo, Grečko vadovaujama armija teko garbė pirma įžgyuoti ir išlaisbinti miestą. Jis tačiau visą garbę perdavė tuometiniam Ukrainos fronto vyriausiam politruksui, generolo laipsnio Nikitai Chruščiovui. Šis niekada nepamiršo Grečko gesto 1943 metais. Tapęs Kremliaus valdovu, Chruščiovas paskyrė Grečko vyriausiu sovietų karo jėgų vadu Vokietijoje.

Čia Grečko pasižymėjo 1953 metais su savo tankais kruvinai numalšindamas vokiečių darbininkų sukilimus. Po šio pasi-

IŠ VISO PASAULIO

JERUZALĖ. — Centrinis statistikos biuras paskelbė, kad Izraelis dabar turi beveik 3 milijonus gyventojų. Iš viso gyventojų esą 2,977,000. Žydų skaičius siekia 2,542,000.

NEW YORKAS. — Jugoslavijos premjeras Mitha Ribicic pareiškė, jog prezidentas Tito ketinas atvykti į Ameriką 1971 metų pavasarį.

NEW YORKAS. — Angela Davis, kaltinama parūpinimu ginklų, kuriais buvo nušautas teisėjas Kalifornijoje, paskelbė bado streiką. Ji laikoma New Yorko kalėjime, iš kur bus išgabenta į Kaliforniją ir ten teisžiama.

KENT, Ohio. — Kent universitete, kur pereiną pavasarį įvyko kruvinos riaušės ir keturi studentai buvo nušauti, vėl neramu. Viena pastate eksplodavo bomba, padarydama nemažai nuostolių.

VATIKANO MIESTAS (NC). — Kunigij klausimas, įskaitant ir "celibato vertę", bus svarbiausia diskusijų tema sekančiame vyskupų sinode, kuris susirinks ateinančių metų rugšėjo mėnesį, pranešė vyskupų sinodo sekretariatas. "Visa kunigija, kaip ji randasi aktualiaime socialinio ir kultūrinio gyvenimo kontekste, su visomis jos impliacijomis, turėtų būti rimtai išstudijuota Universalinės Bažnyčios oficialių įstatymų šviesioje", pareiškė sekretariatas.

tarnavimo partijai Grečko karjerai nebuvo užtvaru. Jis gan anksti ėmė bičiuliauti su kitų armijos politruksų, pulkininku Leonidu Brežnevą. Taip 1957 metais Grečko tapo vyriausiu sovietų pėstininkų vadu, o 1960 metais tapo Varšuvos pakto jėgų viršininku. Chruščiovą nuvertus, valdžią paėmė kitas senas bičiulis — Brežnevas ir po trijų metų Grečko buvo paskirtas gynybos ministru.

Partija siūnčia maršalą Grečką, kur tik yra pavojus sovietų interesams. Jis nepripažįsta diplomatinio plonybių ir kartais su kitų valstybių prezidentais ir ministrais kalba lyg su savo pulko kareiviais. Jis vadovavo Čekoslovakijos "sumormalinimui", 1968 metais Grečko važinėjo į Kubą, Indiją, Pakistaną, Egiptą, Sudaną, Alžirą, Maroką. Jo kalbose ir raštuose visada pabrėžiama, kad atominis karas yra neišvengiamas ir kad sovietai tokį karą rengiasi laimėti. Nors senatvėje jis padidėjo ir išmoko nešioti gerai pasiūtas uniformas, jo veidas visada rūstus, pilnas neapykantos, pralinksmėjo tik gerai pagėrus vodkos.

Pirma kartą Kanados istorijoje taikos metu buvo pašaukti kariai saugoti valdžios pastatus. Premjeras Trudeau paskelbė nepaprastą stovį suteikė teisės policijai daryti kratas ir areštuoti įtariamus asmenis be teismo įsakymo. Žemutinėje nuotraukoje imigracijos ministeris McEachen eina kartu su premjeru Trudeau. Juos lydi civiliai drabužiais apsirengę valdžios agentai. Dešinėje pusėje stovi sargyboje karys Ottawoje prie parlamento rūmų.

ČILĖS KONGRESAS IŠRINKO ALLENDE

Naujasis prezidentas pasižadėjo nepažeisti konstitucijos, kuri tik šiomis dienomis buvo priimta

SANTIAGO, Chile. — Čilės (Chile) kongresas didele balsų dauguma šeštadienį išrinko prezidentu senatorių Salvador Allende, kuris yra marksistas ir kuris rinkiminės kampanijos metu pasiskelbė už įvedimą krašte įvairių reformų, susijusių su nusavinimu kasyklų bei žmonių. Už Allende balsavo 153, o prieš — 35. Tokiu būdu jis buvo išrinktas prezidentu šešiams metams ir savo pareigas pradės eiti lapkričio 3 d.

Salvador Allende yra 62 metų amžiaus. Jis visiškai neslepia savo simpatijų Kubos diktatoriui Fidel Castro. Rugšėjo 4 d. prezidento rinkimuose jis surinko daugiau balsų, negu kiti du konkurentai, tačiau nesurinko tiek balsų, kad būtų išrinktas. Mat, reikalaujama bent 50 nuomimčių visų paduotų balsų. Todėl pagal nustatytą tvarką prezidentą rinkti teko kongresui. Pasirinkti jis galėjo vieną iš dviejų daugiausia gavusių balsų. O tie du buvo marksistas Allende ir konservatorius Jorge Alessandri, buvęs prezidentas.

Kadangi Allende buvo socialistų ir komunistų kandidatas, tai reikiama buvo baimė, kad užėmęs prezidento postą, jis bandys pamedžioti Castro ir pavers Čilę antrąja Kuba.

Socialistų ir komunistų atstovai kongrese sudarė mažumą, todėl išrinkti Allende jie negalėjo. Jo išrinkimas priklausė nuo krikščionių demokratų, kurių balsai galėjo rinkimus nusverti. Todėl iki pat įvykių rinkimų kongrese tarp partijų vadų dži pasitarimai ir derybos. Kiek žinoma, prieš dvi savaites tarp Allende ir krikščionių demokratų susitarimas buvo padarytas, ku-

Atominei energijai išleista 50 milijonų

WASHINGTONAS. — Daugiau kaip 50 milijonų dolerių mokesčių mokesčių pinigų Amerikoje išleista atominei energijai nuo 1940 metų liepos 1 d., kuomet prezidentas Franklin D. Rooseveltas davė eigą Manhattan projektui. Federalinė atominės energijos veikla dabar kaštuoja, po pustrčio milijono dolerių kiekvienais metais.

Iš atominei energijai per minėtą laiką skirtų \$50.3 milijonų jau \$48.9 milijonai išleisti, daugiausia operacijoms, kurių viena yra didelių branduolinių medžiagų atsargos kiekio kaupimas.

Argonne Nacional. Laboratorijos, esančios netoli Chicago, vien į pastatus, žemę ir įrengimus įdėjo \$385,360,000.

Lietuvos vokiečiai

Antrojo pasaulinio karo metu žuvusiems savo tautiečiams paminėti Tėviškės pirkioje, esančioje Neheim-Hüsten, Lietuvos vokiečiai įrengė paminklinį kamelį, kurį puošia iš medžio drožtas reljefas su įrašu: "Prisimin-ti visiems Lietuvos vokiečiams, kurie 1939—1945 karo lauke, bėgdami ar nelaisvėje neteko gyvybės".

Kampelyje yra knyga, kurioje įrašyti žuvusiųjų vardai, gimimo diena ir vieta, o taip pat žuvimo diena ir vieta. Prie įrašų pridėamos nuotraukos, krikšto, jungtuvų, mirimo ir

RUSIJA SPAUDŽIA TURKIJĄ IŠDUOTI I LAISVĘ PABĖGUSIUS BRAZINSKUS

Iš Teisingumo Ministerijos Brazinskių byla perduota ministeriui pirmininkui Demrel

NEW YORK Times sekmadienio laidoje iš Ankaros, Turkijos, pranešama, kad Brazinskių bylos sprendimas visiškai priklausys nuo teismo. Vadinas, teismui priklauso paskutinis žodis. Turkijos valdžia taip pat pareiškusi, jog Amerikos dviejų generolų paklydimas ir nusileidimas Sovietų teritorijoje nieko bendro negalės turėti su Brazinskių byla.

Laisvės kovotojai, tėvas Pranas ir sūnus Algirdas Brazinskai, iš Lietuvos į Uzbekistaną ištremiti negrįžtamai, spalio 15 d. sovietų lėktuvą, skridusį iš Batumi į Suchumi, priverstė nusileisti Trabizondo aerodrome Turkijoje. Jie pasidavė vietinei policijai. Kitą dieną buvo teisiami ir teisams pripažino juos politiniais pabėgėliais.

Idomi statistika

Kokiu būdu įvyksta eismo nelaimės

CHICAGO. — Michigano universitetas ką tik paskelbė smulkiausiai išstudijuotą nelaimingų susisiekimo akcidentų statistiką, kurios paruošimas, policijai ir daktarams padedant, truko keturis metus.

Daugiausia trafiko nelaimėse žmonių (41 nuosimčiai) yra išmetama iš automobilio. Po to nelaimingi atsitikimai seka tokia tvarka: atsitraukimas ir pryskėmos duris, atsitraukimas ir vairas, atsitraukimas ir armatūros lenta. 644 nuosimčiai išmetamųjų iš automobilio iškrinta per duris, kurios kad ir kaip uždarytos, automobiliui susidūrus su kitu objektu, dažniausiai atsidaro; 15% yra išmetami pro atidarytą automobilio stogą; 10% per pryskėtinį langą, 6% pro šoninį langą ir 4% pro nuplėštą stogą.

64 nuosimčiai nuopuolio aukų miršta nuo galvos susisiekimo automobiliui atsimušus (į medį, stulpą, sieną ir t. t.). Gydytojų nuomone, visi žuvusieji čia suminėtuose nelaiminguose atvejuose galėtų tebebūti gyvi, jei būtų užsidėję saugumo diržus.

67 nuosimčiai fatališkų nelaimių įvyksta nakties metu tarp 8 val. vakaro ir 4 val. rytos. Antroje vietoje seka dienos valandos tarp 12 ir 3 valandos.

75% atvejų esama rimto įtarimo, kad dėl fatališkų trafiko nelaimių yra vairuotojas kaltas, nors ne visais atvejais esą galima vairuotojo kaltę tikrai nustatyti.

50% nelaimingų atsitikimų su žmonių aukomis pasitaiko vairuotojams esant jaunesniems kaip 25 metų amžiaus. Daugiau kaip 50% fatališkų nelaimių atsitinka kai vairuotojas savo kraujyje turi alkoholio.

Daugiau kaip 60 nuosimčių sunkių susisiekimų būtų galima išvengti užsidedant apsaugos diržus.

Texas valstijoje San Juan miestelyje lakūnas palietė bažnyčios bokštą, sudaužė lėktuvą ir pats užsimušė. Liudininkai manė, kad pačioje bažnyčioje sprogo bomba, bet tikrai vėliau paaiškėjo, kad tai buvo lakūno darbas.

Kitokie dokumentai. Iki šiol įrašyta 52 pavardės.

Paminklinis kamelis bus įkilmingai atidengtas š. m. lapkričio mėn., greičiausia mirusiųjų dieną. Jis įrengtas žuvusiųjų asmenų artimųjų aukomis.

Ši žinia spalio 16 d. pasiekė visą pasaulį ir tą patią dieną VII. kas ėmėsi žygių gelbėti tremtinus-pabėgėlius. Pirmiausia buvo kreiptasi į Turkijos prezidentą ir prašyta suteikti jiems egzilių teisę ir buvo pasiūstas Vliko atstovas Romas Kezys į Ankarą. Vliko atstovas kasdien informuoja Vliką apie savo pastangas Turkijos vyriausybėje.

Teismui pasisakius, Brazinskių likimą spres Turkijos vyriausybė. Jų byla iš Teisingumo Ministerijos buvo perduota ministeriui pirmininkui, o toliau ji perduodama ir į kitas ministerijas.

Pavojus būti gražintiems dar yra didelis. Rusijos spaudimas su grėsmėmis Turkijai nepaprastas. Vlikas atskirais telegramomis kreipėsi į Turkijos ministrų pirmininką Suleyman Demrel, jo politinį patarėją Muslim Fer ir užsienio reikalų ministrą Ihsan Sabri Caglayan-gil.

Duotą Turkijos prezidentui telegramą Elta pasiuntė keturiom telegramų agentūrom ir didesniems JAV ir Kanados laikraščiams. Be to, išsiuntinėtas ir spaudai pranešimas (press release) nušviečiant kokiomis sąlygomis Brazinskai pateko Uzbekistaną ir kad lietuvių tremtinių Sibire ir kitose Rusijos vietose yra dar per 100,000. Padaryta ir visa eilė kitų žygių.

Viso pasaulio lietuviai kviečiami kuo skubiau siųsti telegramas Turkijos vyriausybei tiesiog arba per savo gyvenamą kraštą Turkijos ambasadas Turkijos vyriausybei ir prašyti Brazinskių sovietams neišduoti, nes jų žygis buvo iš vergovės į laisvę.

Kelkite lėšas bylai vesti, nes reikia ir advokatų. Informuokite vietinę spaudą. (E)

BONNA, Vakarų Vokietija. — Kancleris Willy Brandt praeitą penktadienį, spalio 23 dieną minėdamas pirmųjų metų sukaktį savo pareigose pasisakė su pasididžiavimu žiūrįs į savo vyriausybės iš socialdemokratų ir laisvųjų demokratų atliktus darbus. Gindamas savo valdžios rekordus prieš kritikus Brandt pasakė, kad Vakarų Vokietijos ekonomija bendrai dabar esanti sveikesnė kaip buvo prieš metus. Nurodydamas, kad kainų kilimas yra sulėtėjęs, jis pridūrė, kad vokiečių markė dabar yra antra tvirtiausia valiuta pasaulyje. Pirmą tvirtiausia yra šveicarij franks.

TOKIJAS. — Trys japonai, astronomijos mėgėjai, surado naują kometa. Tai jau tryliktoji šiais metais surasta kometa.

PASTABOS IŠ TOLO

Kalifornija drebėjo, degė — dabar skęsta
politinių pažadų jūroje

Maždaug prieš mėnesį laiko Kalifornijoje, ypačiai Los Angeles miesto ir apylinkių srityje, drebėjo žemė — net gana stipriai: mano paties lova (tai buvo apie 5 val. ryto) atrodė, kad slankioja pirmyn ir atgal, nekaltant jau apie palubėje kabėjančias lempas, kurios svyravo dar geroką laiko tarpą žemės drebėjimui sustojus. Pagal prof. Richterio (geologijos — seismologijos mokslininko) nustatytą skalę — tas žemės drebėjimas buvo vos poros laipsnių silpnėnis, kad padarytų didelius fizinius nuostolius (kai griūna namai, žemėje atsiranda dideli grioviai ir t. t.). Vadinasi, buvome labai netoli katastrofos, kurią, ne tik prof. Richter, bet ir kiti mokslo žmonės pranašauja, kad tokia katastrofa Kalifornijoje neišvengiama ir kad tai gali įvykti bet kurią dieną dabar — arba... už 10 ar 50 metų... Tai mokslininkų pastabos.

Ta žemės drebėjimo progą pasinaudojo žemiškieji pranašai, kurie jau daug anksčiau skelbė, kad Kalifornija labai netolimoje ateityje, sudrebėjus žemei, nugramzdės į Pacifiko vandenyną ir iš to, kas dabar vadinama Kalifornija — neliks net žymių... Juokai — juokais, bet kai dabar namai gerokai "palīgavo" — niekas iš tų "pranašų" nedrįso pasijuokti... Juo labiau, kad po stipriausio smūgio — jį sekė net keliolika silpnėsių. Kas mane stebina ir ko nerandu geologų literatūroje — kodėl tie žemės drebėjimai įvyksta daugiausia nakties metu?

Nedaug laiko prabėgo, kai po tų žemės drebėjimų Kaliforniją užpūtė karštas oras, sudarydamas pavojų krūmokšnių ir miškų gaisrams. Tai čia yra įprasta, bet šiemet gaisrai išėjo iš bet kokių ribų, Kalifornijos gaisrų istorijoje, pridare apie du šimtus milijonų dolerių nuostolių. Žinoma, įskaitant arti 700 sudegusių brangių namų (35 iki 100 tūkstančių dolerių vertės), pastatytų kalnagubriuose, nuo kurių matėsi puikūs apylinkės vaizdai. Dabar krūmokšniams ir namams sudegus, valdžios pareigūnai susirūpino kita tų gaisrų pasekme — žemės slinkimu, kai prasidės žiemos lietaus laikotarpis... Nudėgus krūmokšniams, lietus paplūs kalnagubrių, kuriuose iki šiol namai stovėjo, bet po lietaus sezono ten jau nebus galimi bestatyti...

Ir taip, mes čia, tuose aukštesniuose Vakarų krantuose, nesėjame apsižiūrėti, iš kurios pusės visuotinės pavojus mums ateina, kai žiūrėk — esame patekę beveik į dvikovo areną rinkiminę audrą, nes lapkričio 3 d. rinkimuose turėsime pasisakyti ne tik kas mus "valdys" čia, Kalifornijoje (gubernatoriaus rinkimai), bet ir kas, bent dalinai, atstovaus sostinėje — Washington, D. C.

"Dvikova" (žodinė) svarbiausiose frontuose eina dviem kryptimis: dėl gubernatoriaus posto — dabartinis respublikonų gubernatorius (buvęs Hollywoodo aktorius) Ronald Reagan ir veteranas demokratų partijos Kalifornijos seimelio dau-

Lietuviai pasidėjo paremti Frank Savicką senatoriaus — 27 rajono pareigoms. Pirmoje eilėje: Arnold Brazis, Steve Gay, Chris Seckus, Albena Brazis, Frank D. Savickas, Ronald Gregg, Dr. Joseph B. Jerome ir Anthony Gužauskas. Antroje eilėje: Joseph Dauparas, Bruno Gramont, Fred Pauška, A. Jakša, Stanley Balzekas, Jr., ir Albertas J. Kerelis.

gumos pirmininkas Jess Unruh — dabar norįs paversti aukščiausią Kalifornijos valdžios postą iš buvusio aktorius Ronald Reagan, kuris išbuvo vieną (4 metų) kadenciją — nori pasilikti tame poste dar kitus keturis metus...

Kita "ffronto" linija — senatorių "dvikova", kurioje irgi buvęs Hollywoodo aktorius, respublikonų atstovas senate George Murphy mėgina, lyg jūroje skęstantis graibstytis už šiaudą, kad galėtų patekti antrai (6 metų) senatoriaus kadencijai, kas atrodo labai abejotina, nes jo konkurentas yra jaunas, aktyvus, niekada nevaidinęs scenoje, demokratų kandidatas — kongreso atstovas (teisininkas) John V. Tunney (pasaulinio bokso čempiono Gene Tunney sūnus).

Žodinė dvikova — gana aštri, ypačiai, kad respublikonų administracijos laikotarpiu padėtis visuose "frontuose" — politikoje, ekonomijoje ir vidaus socialinėje srityse — labai pablogėjo, lyginant su tuo, kas buvo demokratų valdžios laikotarpiu. Aktorių Reagano ir Murphy rinkiminiai metais buvo pagrįsti "law and order" šūkiu — čia, Kalifornijoje, nedavė jokių rezultatų ir dėlto dabar jų politiniai oponentai visai teisėtai prikiša rinkiminių pažadų netesėjimą... Respublikonų šulų (gubernatoriaus Reagan ir senatoriaus Murphy) per rinkimus atrodė, kad jie taip abejotinas, kad jų rinkiminė kampanijon išsijungė ne tik respublikonų partijos "gražbylys" viceprezidentas Spiro Agnew, bet ir pats prezidentas Richard Nixon. Stebinti iš šalies atrodo, kad pradėjusieji labai kandžiais posakiais viceprezidentas Spiro Agnew daug pasitarnaus savo (respublikonų) partijai, ypačiai rinkiminiais metais. Bet dabar reikalus atrodė kiek kitaip: gelbėti senatorių G. Murphy, kad jis vėl būtų respublikonų kėdėn senatėje įsodintas kitiems šešiemis metams — buvo numatytas viceprezidentas Spiro Agnew su savo "kandžiū leksikonu" lankytis spalio mėn. gale, čia Kalifornijoje. Bet dabar, pasirodžius (tur būt), kad Spiro Agnew "gražbylystė" vargiai ar "sukolektuoja" naujų balsuotojų respublikonų kandidatams — stauga jo vizitas čia "nubrauktas"

"IDEALISTŲ" SVAJONES

Rūpestis dėl meno vertybių su nostalgija išskyla ir baigiasi iš kito šaltinio — iš centrinio paradokso — dėl paties modernio meno pasimetimo. Meno rinka parodo, jog anti menas pagaliau yra tikrai antroji meno rūšis. Yra faktas, kad aspi racijos, kurias remia ekstremistai, yra priemonė likviduoti tikrąjį meną, o kartu ir meno kultūrą. O kad būtų patogiau likviduoti tradicinį vaizdinį meną, reikia glaustis po technologijos sparnu, kur prieinamos visosios kombinacijos. "Naujosios jaunimo kultūros" politiniai. Tačiau ir ši "magiškoji" kombinuotė patvirtina jų nusivylimą. Meno revoliucija,

narių ir privalo laikytis tos partijos linijos visur ir visada. Tame ir yra tikroji laisvė, kad niekas tave politiniai neprievertauja — būdamas registruotu demokratu gali balsuoti už respublikonų kandidatus arba priešingai. Kaip jau daugelio rinkimų, čia Amerikoje, rezultatai yra parodė — nemažai balsuotojų tomis laisvės privilegijomis ir pasinaudoja, rinkimus pakreipdami, kartais, visai nelauktina kryptimi. Tokių netikėtų galima laukti ir lapkričio 3 d. rinkimuose.

kuri prasidėjo prieš 50 metų, pilnai sutampa su jaunimo kultūros revoliucija, viską darant atvirkščiai. Jų "idealistų" svajonė yra paprasta — kelias į primityvizmą: priešintis autoriteto struktūrai, neklausyti tėvų, nebendrauti su vyresniąja karta, nes ji varžanti savo "pasenusiais" papročiais jaunimo laisvę. Žmonės turi gyventi laisvai: patys privalo tvarkyti savo gyvenimą. (Taip ir yra — S.) Amerika esanti laikina. Josios organizacijos ir įstatymai pilni visokių potvarkių ir suvaržymų, kuriuos verčia pildyti ginkluota policija. Gyvenimas turis būti paprastas, kaip galima — primityvus ir naturalus, kaip nuogas kūnas. To esą galima atsiekti per spiritualizmą ir narkotikus. (Ir sprogdinant universitetus... S.)

Dadaistai atsiekė savo tikslą: perdavė antikultūros sąjūdžio vadžias jaunimo kultūros sąjūdžiui, kurie siekia sugriauti socialinę santvarką ir civilizaciją. Baigiant norėtusi patarti pa

AUKOS... PIRANIJOMS

Brazilijos upėse yra nedidelės, vos 15-35 cm ilgio žuvų piranijų. Jos būriais puola savo aukas. Per keletą minučių iš žmogaus arba gyvulio telieka gėrai nuvalyti griaučiai.

Kai per tokią upę reikia pervaryti bandą, gyvulių augintojai priversti aukoti piranijoms "auką". Jie išrenka patį blogiausią gyvulį ir, sužeidę jo odą, nustumia į vandenį. Pajutę kraują, tuojau pat atsiranda būriai rajų žuvų. Jų puota tęsiasi maždaug 15 minučių. To laiko pakanka pervaryti per upę 200-300 galvijų bandą.

Pradėtas Balso tradicinis vėjus Chicagoje jau yra įpusėjęs. Iš kairės į dešinę sėdi: kun. dr. J. Pauperas, vėjus globėjas Jonas Evans, Jr., Alto atstovas kun. A. Stašys, A. Dzirvonas, V. Kasniūnas, A. Biliūnas ir V. Šimkus.

Su dideliu susidomėjimu yra perkamas ir skaityamas POVILO LAURINAVICIAUS 404 puslapių romanas

BE DRUSKOS

Kietai viršellai — \$4.00, minkšti — \$3.50. 404 puslapiai.

Knygoje randame gyvai ir vaizdžiai aprašytas Lietuvos kraštas, miestelius, kaimelius ir dvasiškų išgyvenimai ir kit.

Romaną galima įsigyti arba užsisakyti NAUJIEŅOSE.

Prašome siųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ
KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiusite tokiu adresu:

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
apie senus laikus
kai aityrai ir laumės
skrajojo po laukus...
S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perliū ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir D.VY. NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apyskaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė-Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Tyruolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA. Skaitymai, gramatika, tėvynės pažinimas, dainos. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais, 217 psl. Labai tinkama vaikams, kur nėra liuanistinių mokyklų. \$3.00.

7. Juozas Švalistas, ŽAUNUS PENKETUKAS, apyskaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIEŅOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŅOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesių dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Įsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$2.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$18.00	
pusei metų \$10.00	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$2.00	
Užsienio:	
metams \$21.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$2.00	
Užsienio:	
metams \$21.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$2.00	
Užsienio:	
metams \$21.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$2.00	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

ALGIRDAS BUDRECKIS

"PANIE KOCHANKU" RADVILAS

(Tęsinys)

Nerami buvo 1763 m. Lietuvos tribunolo pradžia. Karaliaus partijai (konservatoriams) jau vadovavo Karolis Radvilas. Surinkę į sostinę daugybę ginkluotų karių, laukė savo priešo, kurio, kaip "Familijos šulio", laukio etmonas Masalskis atėjo su kariuomene. Atėjo ir netikėtai rusų karininkas Puškinas. Visiems buvo aišku, kad Vilniaus tribunolui pirmininkaus

Radvilas. Čartoriskiai to nenorėjo ir šaukė Rusijos pagalbos. Puškinas buvo pristatytas kaip Rusijos atstovas. Susirinkę Radvilo priešai pasirašė manifestą, skelbiantį pasidavimą Maskvos globai.

Nusigandę karaliaus šalininkai bandė abi puses talkinti. Radvilas nusileido įvairiems Čartoriskų reikalavimams, bet šie kėlė vis naujus. Tada Radvilas sušaukė saviškius atidaryti tri-

valdomą valstybę. Turkijos gyventojai išsirenka parlamentą, kuris leidžia įstatymus. Turkai turi parlamentui atsakomąją vyriausybę. Turkai turi įstatymus saugojantį nepriklausomą teismą. Komunistinėje Rusijoje taip pat yra "parlamentas", "teismas" ir "valdžia", kuri kraštą valdo "proletariato diktatūros" vardu, bet tikrovėje viską valdo komunistų partijos pirmasis sekretorius Brežnevų policijos generolo Andropovo ir maršalo Grečkos pagalba.

Turkų vidaus reikalų ministras, gavęs žinią apie nusileidusį svetimos valstybės lėktuvą Trobazono aerodrome, tuojau paprašė vietos teismą ištirti reikalą ir nuspręsti, kas atsitiko. Trys patyrę teisėjai bylą svarstė ir nutarė Praną ir Algirdą Brazinskus pripažinti politiniais tremtiniais, o kitiems leisti grįžti į Sovietiją, jeigu jie nori. Teisėjai vadovavosi seniai veikiančiais turkų įstatymais, kurie kiekvieną politiniais motyvais iš savo krašto bėgantį žmogų skaito politiniu emigrantu ir duoda jam prieglaudą. Rusai apskundė Trobazono teisėjų sprendimą. Jie aiškino, kad teismas vadovavosi ne tais įstatymais ir prašė, kad "nusikaltusiam" Brazinskui būtų pritaikyti kiti turkų įstatymai, bet aukštesnis teismas vis dėlto patvirtino Trobazono teisėjų sprendimą.

Rusai negali suprasti, kaip turkų teismai gali panašiai elgtis. Jiems taip pat nesuprantama, kaip turkų teismai gali nekreipti dėmesio į kitos valdžios pakistus argumentus. Rusas komunistas negali įsivaizduoti, kaip teismas gali nekreipti dėmesio į kitos valdžios pakistus argumentus. Rusas komunistas negali įsivaizduoti, kaip teismas gali nekreipti dėmesio į kitos valdžios pakistus argumentus.

Protingiems žmonėms dviejų teismo sprendimų turėtų užtekti, bet rusai komunistai to nesupranta. Jie pranešė turkams, kad ruošia didelę "juodą bylą". Brazinskams ir kreipsis dar į aukštesnį teismą. Komunistai tikisi paveikti aukščiausią turkų teismą, kad jis atimtų Brazinskams suteiktas politinio tremtinio teises. Jie nesupranta, kad turkų teismas, kad ir aukščiausias, negali keisti turkų įstatymų. Aukščiausias teismas galės spręsti tiksliai vieną dalyką, būtent: ar Trobazono teisėjai tiksliai pritaikė turkų įstatymus. Jeigu teisėjai elgėsi pagal turkų įstatymus, tai ir "juodžiausias skundas" reikalo nepakeis. Turkai žino, kaip Rusijoje fabrikuojami skundai.

Rusai negali suprasti, kaip gali pagal įstatymus valdytis JAV, Šveicarija, Anglija, Švedija, Turkija, o valdžią pagrobusiems komunistai nenori, kad suprastų. Supratę jie gali pareikalauti, kad ir sovietų imperija būtų valdoma įstatymais, o ne policinėmis priemonėmis.

bunolą. Katedrą rado uždarytą, nes vyskupas Masalskis, etmonas sūnus, neatsirado nė vieno Čartoriskų žmogaus tribunolo tarpe. Tribunolas praėjo ramiai, tik lauko etmonas Masalskis atsakė duoti garbės sąlygą.

Kai netrukus Piotrkove rinkosi Lenkijos tribunolo sesija, Čartoriskiai ir Branickiai ten patraukė su dideliais kariuomenėmis. Atrodė, kad vėl bus karas prasidęs. Bet staiga atėjo žinia, kad karalius miršta. Šleikta išbėgiojo, namuose laukė naujo tarpuvaldžio ir naujų neramumų.

Poniatovskio elekcija

1763 m. spalio mėn. Drezdene mirė karalius Augustas III. Lenkijos primas Vladislovas Lubičkis paspyrė konvokacijai seimą 1764 m. gegužės 7 d. Kartu su Branickiu Karolis Radvilas kandidavo į Lenkijos-Lietuvos karalių. Tačiau rusų intrigos išlaikė jo planus. Čartoriskų "Familija", siekdama užimti valdžią, rėmė savo gimnaziisto Stanislovo Augusto Poniatovskio kandidatūrą, kurią ir rėmė Rusijos carė Kotryna II. Jiems stojo į opoziciją lenkų etmonas Branickis ir Vilniaus vaivada Radvilas. Čartoriskiai prašė Kotrynos pagalbos, nusiskundami prieš Branickį ir Radvilą.

Varšuvoje rusų kareiviai apsupo konvokacijai seimą. 1764 m. gegužės 18 d. Augustas Čartoriskis įsakė Karūnos ir rusų kareiviams žygiuoti prieš Branickio pajėgas, kurios siekė 9,000. "Familija" ir rusai įveikė Branickį. Radvilas atleido seimą ir išbėgo į Lietuvą kovoti. "Familijos" šalininkai, Lietuvos didysis etmonas Mykolas Masalskis ir jo sūnus vyskupas Ignacas Masalskis Lietuvoje sudarė generalinę konfederaciją palaikinti iš varėdų Radvilą. Lietuvos arklininkas Mykolas Bžostauskis, gavęs konfederacijos buožę, patraukė Radvilą į teismą in absentia už tariamą pasikėsinimą prieš vyskupo Masalskio gyvybę. Radvilas buvo apsauktas išdaviku, jo dvarai buvo sekvestruoti. Tuo tarpu Branickis atidavė Lenkijos didžiojo etmono buožę V. Rzevskiui ir išvažiavo į Vengriją.

Radvilas sutelkė savo kariuomenę. Ties Slonimu jis sumušė rusus. Bet netrukus rusų kariuomenė įsistūmė į Lietuvą. Radvilas pasitraukė į Podolę. Iš ten jis pabėgo į turkų valdomą Moldaviją. Lietuvos generalinė konfederacija atėmė jo urėdus ir garbę. Vilniaus vaivada tapo Mykolas Oginskis.

Po Stanislovo Augusto Poniatovskio išrinkimo karaliu, kra-

štas nusiramino. Net Branickis perėjo į Familijos pusę. Tik vienas Radvilas užsispyrėlis nenusileido ir nuklydo į Vengriją 1764—1765, Saksoniją, Čekiją ir Italiją 1765—1766, veltui klūpčiodamas pagalbos nuo Europos karališkų rūmų.

Pagaliau Radvilas drauge su Ignu Baužu 1766 m. apsisėjo Drezdene. Jis vedė palaidūno gyvenimą. Mat ir tremty jam nestigo pinigų. Jis planavo atkurstyti rusams ir Čartoriskų šalininkams. Gausingu susirašinėjimo keliu jis vedė plačiai išsiskojusias intrigas prieš Poniatovskio rėmėjus. Kai avantūristė rusų kunigaikštystė Tarekanova kreipėsi į jį pagalbos, Radvilas pinigais rėmė jos pretenzijas į rusų sostą prieš Kotryną. Radvilas surado ir užnagavė šalininkus Varšuvos karališkame dvare, jaunųjų konservatyvių bajorų tarpe. Tiems bajorams nepatiko Poniatovskio reformos.

Radvilo įtaka buvo tokia didelė Žečpospolitoje, kad net Kotryna kreipėsi į jį, nežinint jo priešiškumo.

Rusų įrankis

Kotrynai paaiškėjo, kad Čartoriskiai, išrinkę karaliu savo gimnaziistą, siekia reformas, kurios Žečpospolitą susitvirtintų ir padarytų atsparnesnį iš vidaus. Tai buvo priešinga rusų interesams. 1766 m. gruodžio mėn. rusų ambasadorius Lenkijoje Repninas nuteikė į rusų pusę vadinamą tradicionalistų-patriotų grupę, į kurią įėjo kun. Gabrielius Podoskis, Jonas Klemenas Branickis, vyskupas Soltykas, vyskupas Krasinskis, Potockis ir Karolis Radvilas. Repninas tradicionalistus skaitė Žečpospolitos vyraujančia partija. Repninas paėmė rusų prieglobstį Branickį ir Potockį. Jis taip pat pasiūlė Karolį Radvilą, esantį Drezdene, Saksonijoje, į planuojamos konfederacijos maršalkas.

Guđrusis Repninas parinko Radvilą, kadangi pastarasis troško sugrįžti į kraštą ir kersyti savo priešams. Nors iš pradžių Kotryna nesitiekė jo paramos, rusai pradėjo derybas su Radvilu, žadėdami jam sugrąžinti turtus ir seną urėdą. Jis vis veikė pagal carės nūrus. Radvilo politinės pažiūros buvo susiaurėjusios, Ignas Baužas jau buvo grįžęs Lietuvon. Radvilo puikybė temdė jo politinį apdairumą ir įžvalgumą. Repninui pavyko jį privilioti į rusų pusę. Repninas jam žadėjo grąžinti valdas ir išrūpinti konfederacijos maršalkos buožę.

1767 m. vasario 20 d. Radvilas davė Repninui raštišką su-

tikimą, kad jis priimsias Žečpospolitos amnestiją ir vadovaus konfederantų jėgoms, vykdydamas Kotrynos įsakymus. Susilaukęs Radvilo sutikimą, Rusija galėjo sudaryti konfederacijas Žečpospolitoje.

Rusų kariniai daliniai prisidėjo prie disidentų dalinių. Disidentai irgi sudarinėjo konfederacijas. 1767 m. kovo mėn. 20 d. Slucke pravoslavai paskelbė konfederaciją. Konfederacijai vadovavo vyskupas Koniskis. Slucko sukilėlių maršalka buvo kalvinas, generalmajoras Jonas Grabauskas.

Radomo konferencija

Po trijų metų tremties 1767 m. gegužės mėn. rusų globojamas Karolis Radvilas grįžo į Žečpospolitą. Jį lydėjo Repnino patikėtinis ir Radvilo "globėjas" pulkininkas Karr. Karolis Radvilas ir Bystricos seniūnas Stanislovas Bžostauskis ėmė sudarinėti konfederacijas Karūnoj ir Didžiojoje Lietuvoje kunigaikštijoje. Kotrynos trumpalaikis tikslas buvo galutinai išspręsti disidentų klausimą.

Gegužės mėnesį provincijose — vaivadijose buvo sambruzgis ir veiksmas. Kiekviename Žečpospolitos kampe, pirma mazuose būreliuose, paskiau suvažiavimuose, šleikta susirinko ir sudarinėjo konfederacijas. Nors jų veiksmas buvo skubotumu paženklinyti, visvien jie buvo organizuoti. Rusų karininkų pastangomis beveik visi paskelbti konfederacijų manifestai buvo vienodos formos, nors išsireikškimai galėjo ir skirtis. Didžiosios kunigaikštijos didžiosios konfederacijos manifestas, pagal kurį maršalka buvo išrinktas Stanislovas Bžostauskis, yra geras pavyzdys, kokie principai buvo skelbiami manifestuose.

(Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

The Iron Curtain Isn't soundproof.

She can't come to you for the truth, but you can reach her. Radio Free Europe gets the truth through. Write to Radio Free Europe, Box 1066, Mt. Vernon, N.Y.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

JURGIS JAŠINSKAS

SPAUDOS PABIROS

Vienos knygos kilmės istorija

10

Per išpažintį, kurios prie Domazo klausyklos atėdavo ir jo parapijonė Elena Križinauskaitė, kunigėlis pasisakė Elenutei į mylės, o po to reikalai klostėsi iš pradžių romantiškai, o vėliau — realistinai: kunigas pradėjo baimintis, kad juodviečių užsimėgusi draugystė neiškiltų viešumon, todėl pasiūlykė savo pusbroli, įkalbėjo jam vesti Elenutę. Pusbrolis, nieko blogo neįtardamas, tą Elenutę vedė ir vėliau pradėjo su ja, kaip nuosava žmona gyventi. Elenutei vyriškas kunigo Domazo pusbrolio patiko ir net pats Domazas pajuto, jog jis gali vieną gražią dieną neįtekti savo mylimosios dėl to pusbrolio vyriškumo. Jis, pasiūlykė pas save į svečius tą pusbroli, pradėjo jį įkalbinėti važiuoti Amerikon. Pusbrolis, kaip jaunavedis ir nuosava žmona patenkintas vyras, kunigo Domazo sūlymumi nepritarė, bet tą pat vakarą pasiliko pas jį nakvoti...

Ir kai tas kunigo Maccho pusbrolis, pasivažiavęs, miegojo ant sofos, vidurnaktį atslinko prie jo pusbrolis kun. Domazas Maccho ir keliai kirvio, kurį iš anksto buvo pasirūpinęs, snūgiu ir galvą nuždė savo pusbroli. Po to, kunigas Domazas apsirėngė kunigiškais — bažnytiniais drabužiais, ir atėjęs į salionėlį, kur ant sofos gulėjo jo paties nudoobto pusbrolio lavo-

nas, davė dvasišką nuodėmių atleidimą ir pomirtinį palaiminimą... Tolimesnė šitos istorijos tąsa nereikalinga, nes būtų ne į temą.

Tačiau tą Domazo Maccho istoriją netiesiogiai, bet labai vaizdžiai pratęsia "Mažoji Tarybinė Lietuvos Enciklopedija", kurios iki šio laiko yra pasirodę du tomai. Šioje enciklopedijoje, leidžiamoje dabartinėje — Tarybinėje Lietuvoje, ryškiausiu bruožu eina Čenstachavos klebono kun. Donazo Maccho istorija: kuone kiek viename jos puslapyje randama pačių komunistų nužudytų — nekaltai tam nužudymui pasmerktų ir tą bausmę įvykdytų, o paskiau nekaltųjų nuodėmių atleidimą gavusių vardai ir pavardės... Šiuo atžvilgiu "Mažoji Tarybinė Lietuvos Enciklopedija" yra neįvertinamas dokumentas, liudijantis komunistinės santvarkos ir sistemos biauromą.

Tik prabėgomis perversčiau tos enciklopedijos II-ąją tomą ir iš jo padarytas dokumentinius duomenis čia pat pateikiu: (alfabeto eile) viskas vyko Rusijoje.

1. Kaganas Simonas — 1938. XI. 12 nužudytas, 1959 m. reabilituotas.
2. Kalmanovičius Moisiejus 1937 m. nužudytas Maskvoje, 1956 m. — reabilituotas.
3. Kaspėraitis Jonas 1939 m. nužudytas Minske, 1956 m. — reabilituotas.
4. Kazlaucius Pranas, 1942. XI. 9. Čkalovo srityje neteisėtai represuotas; 1959 m. reabilituotas.
5. Kernovičius Konstantinas (Kapsuko Mickevičiaus vyriausybės narys J.) 1938

m. IX. 11. Rostove nužudytas, 1957 m. reabilituotas.

6. Kliorys Kazys, "1937 m. asmenybės kulto sąlygomis neteisėtai išremitas ir Aktyubinsko srityje, 1946 grįžo į Lietuvą". 1956 reabilituotas.

7. Krėtinys Vilhelmas, 1939 m. nužudytas Maskvoje. Reabilituotas...

8. Kondrotas Jurgis, 1937 m. neteisėtai represuotas — nužudytas. 1958 m. reabilituotas.

9. Kopka Vincas, 1938. XI. 27 nužudytas Minske, 1959 m. reabilituotas.

10. Krivickienė Ona (Motiejūnaitė) 1938 m. asmenybės kulto sąlygomis neteisėtai išremita ir Krasnojarsko kr. Nuo 1949 namų šeimininkė Vilniuje. 1956 reabilituota — pripažinta nekaltai kentėjusi ir nekaltai nubausta...

11. Kubiliūnas Antanas. (Kubilius) 1937. XII. 11. nužudytas Maskvoje. 1963 reabilituotas.

12. Kunigėlis Jonas, 1938 metais neteisėtai represuotas, mirė 1941. XII. 26. Archangelske (koncentracijos J.) lageryje. 1956 reabilituotas.

13. Kurkietis Kostas, 1938. VI. 3. Minske nužudytas. 1957 reabilituotas.

14. Labutis Kazys, 1938. I. 7. išremitas mirė Sverdlovsko srityje. Reabilituotas...

15. Lesčinskis - Lenskis Julijonas 1939 m. nužudytas Maskvoje. Reabilituotas...

16. Levinas Edvardas nuo 1945 iki 1955 tremtinys Tadžikijoje. 1955 m. reabilituotas.

17. Liekevičius - Levandovskis Jonas

1937. X. 8. nužudytas Maskvoje. 1959 m. reabilituotas.

18. Liekevičius Juozas, 1938. XI. 27 nužudytas Minske. 1965 m. reabilituotas.

19. Mackevičius Antanas 1939 m. mirė, kaip tremtinys, Dereliche — (Magadeno srityje); 1956 m. reabilituotas.

20. Maikis Michailas 1938. IX. 1. nužudytas. 1959 reabilituotas.

21. Malinovskis Antanas 1942 m. neteisėtai represuotas — nužudytas. 1958 reabilituotas.

22. Matulaitis Stasys 1937 m. neteisėtai išremitas ir Kazakstano. 1945 m. reabilituotas. Tai buvo lietuvis mokslininkas — istorikas. Iš jo paruosto "Lietuvos istorijos vadovėlio" ir šių eilučių autorius mokėsi Biržų gimnazijoje 1924 - 26 m.

23. Matulaitis Katrė (St. Matulaučio dukte) 1938. IV. 12 nužudyta Minske. Reabilituota — pripažinta nekaltai nužudyta, 1956 metais.

24. Matusevičius Baltrus (pirmojo proletarinio lietuvių poeto — Juliaus Janonio asmeninis draugas J.) (nuo 1923 m. Yodinskis Vladimiras) 1938. II. 10 nužudytas Maskvoje. 1956 m. reabilituotas.

25. Merkytė Aleksandra (Lavenos Liuda — poetė) 1938. VII. nužudyta Minske. 1957 m. pripažinta nekaltai nužudyta — reabilituota.

26. Meskupas Borisas 1937. X. 19 nužudytas Brianske, 1958 m. reabilituotas.

27. Mickevičienė Felicija (Dokalskaitė — Kapsuko Mickevičiaus žmona? J.) 1938 m. nužudyta — represuota. 1953 m. reabilituota.

28. Mickevičius Balys (pirmojo lietuvių proletarinio poeto Juliaus Janonio asmeninis draugas J.) 1938. VI. 16 nužudytas Maskvoje, 1956 reabilituotas.

29. Mocius Adolfas nužudytas Rusijoje 1938. II. 16. Reabilituotas 1957 m.;

30. Muklevičius Romualdas nužudytas 1938. II. 8. Maskvoje. 1956 m. reabilituotas;

31. Narusevičius Petras, nužudytas 1937 m. Rusijoje. 1957 m. reabilituotas;

32. Netupskaitė Jadviga, "asmenybės kulto sąlygomis be pagrindo apkaltinta trockizmu, pašalinta iš partijos, o paskui neteisėtai represuota, kentėjo nuo 1942. II. 14. Marilinske, Kemerovo srityje iki 1956 m. Tais metais ji buvo pripažinta neteisėtai nuteista ir kalinta, todėl tais metais 1956 m. reabilituota;

33. Niedvaras Antanas (nuo 1919 paėmė — Bučukas Jonas) nužudytas 1937. XII. 9 Gomelyje. Reabilituotas 1957 m.;

34. Norvydas Feliksas nužudytas 1938. VI. 3. Maskvoje. Reabilituotas 1956 m.;

35. Olskis Jonas — Kulikovskis užmuštas Maskvoje 1937. XI. 27. Reabilituotas.

36. Oserovičius Ilja 1938. IX. nužudytas Minske; 1957 m. reabilituotas.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2850 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telefonas: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Treciad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmadi., ketvirtadi., nuo 1-4 ir 7-9
antradi., penktadieni nuo 1-5, trec.
ir sekmd. tikrai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradi., penkt. 10-4, ir
sekmd. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trec. ir sekmd. uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Pirma tik susitarus.
Valandos: pirmadi., ketvirtadi., 5-8
antradi. 2-4.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadi. ir penktadi. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradi. ir ketvirtadi.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekmd.
dieni nuo 9 iki 12 val.
Treciadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trec.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PCSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd ST.
Val.: antradi., nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296

Valandos: 2-8 val. vak. Penktadieni
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir treciadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
Dr. V. Tauras išvyko atostogų
iki XI 2 d.
Ligoniai gali kreiptis pas
Dr. P. Strimaitį.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatliepia, tai telefonas GI 8-6195

SKAITYK "NAUJIENAS" -
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protėzai, Med. Band-
žiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8. Sekmdieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 8-1842

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimal - Pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

RADINSKAS
STALINIS
RADIJAS - PATEFONAS
TIK 26 INČ. PLAT.
2512 W. 47 ST. - FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadi-
nio iki penktadienio 10-11
val. ryto. - Sekmdieni ir sek-
mdieni nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarųskos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**KELIONĖS I LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS**

Jeigu ateinančiais metais rengiatės
važiuoti i Lietuvą arba iškviesti i
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, kad nebūtų
sutrūkdytų ir grupinė kelionė būtų
pigesnė.
Vladas Rasčiauskas pirmas pradedo
organizuoti keliones i Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančia va-
sa jis organizuos net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dirba
du lietuviai - Josephine Mile-
rūtė ir Laima Lumeckienė. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės i

WALTER RASK - RASČIAUSKĄ
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandų
gražiausias gėles ir vaivai, ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapinės gėlės

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1229

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELĖS VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

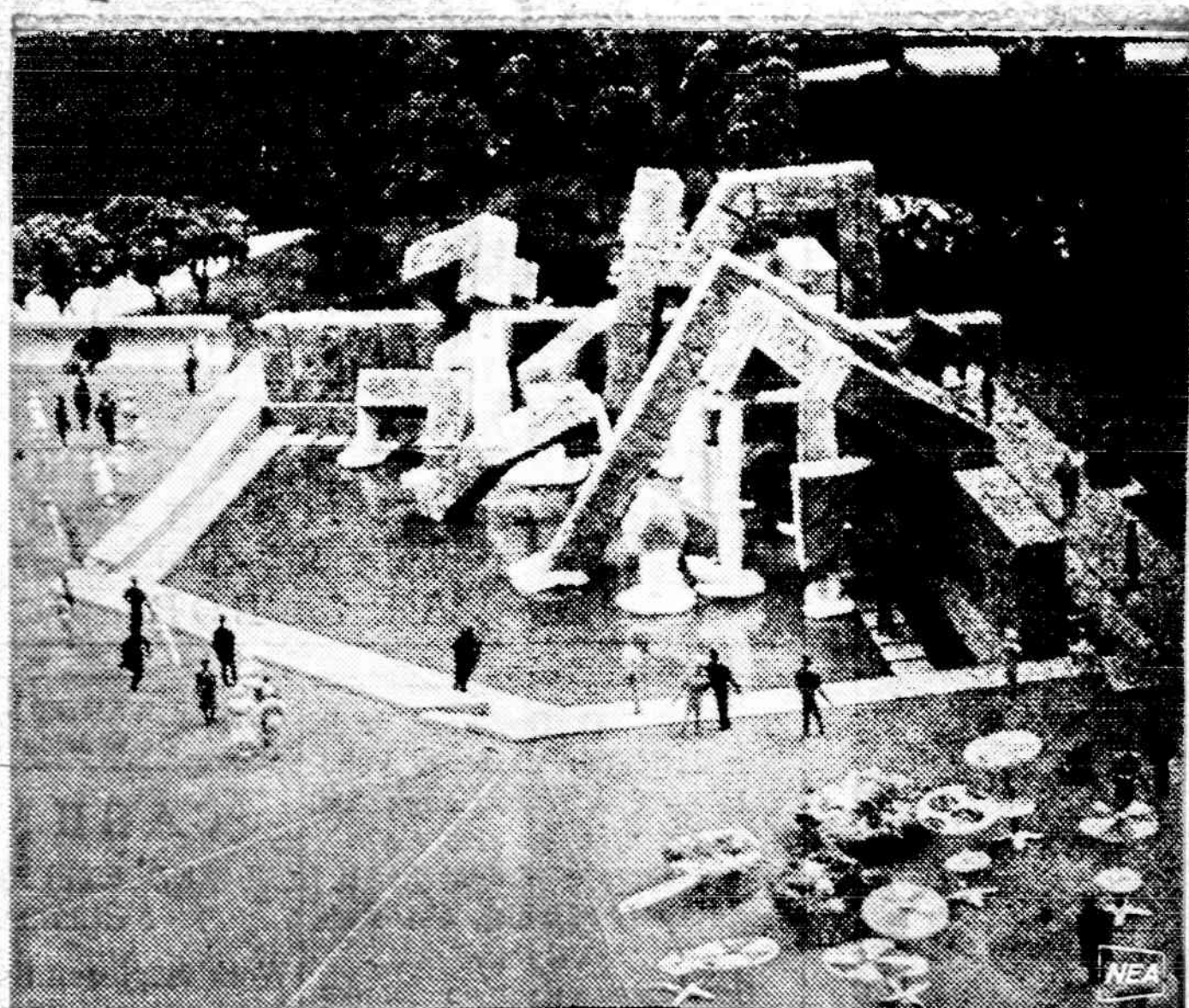
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

**OVERSEAS PACKAGES
CHRISTMAS DEADLINE**

Air All the Way
30-lb. Limit

NOV. 28

Paskutinė data kalėdiniams siun-
tiams i užsienius siųsti yra lapkričio
28 d., jei jie siunčiami oro paštu. Vė-
liau išsiuntus, paštas negarantuoja,
kad siuntiniai pasieks adresatą laiku.

San Francisco mieste, Embarcadero aikštėje, įrengtas pats moderniausias fontanas. Išryšk-
ne tik įvairiausių spalvų vanduo, bet žingėduoliai galės pavėikse matomais laiptais laiptoti ir
gėrėtis skirtingomis spalvomis.

CICERO

Mirtis ir vėl mirtis

Tai retas atsitikimas, kad trys
lietuvų laidotuvių koplyčios bū-
tų vienu ir tuo pačiu laiku už-
imtos. K. Bell-Balciūnas, gerai
žinomas buvęs biznierių, ilgai
buvo ligos kamuojamas. Mirė
jis spalio 15 d. Pasarvotas buvo
Venec koplyčioje. Palaidotas
Queen of Mauseleum.

Blazėjus Kazlauskas, sulau-
kęs gilių senatvės, po ilgos li-
gos mirė spalio 17 d. Pasarvo-
tas buvo Butkaus laidotuvių įstai-
goje. Palaidotas Šv. Kazimiero
kapinėse šalia mirusios žmonos.
Liko sūnus ir duktė.

Apie velionį Kazlauską būtų
galima daug kas pasakyti. Aš tik
tik pažymėsiu, kad jis šioje ko-
lonijoje išgyveno daug metų, lie-
tuvams buvo plačiai žinomas. Jis
buvo vienas iš Šv. Kazimie-
ro kapinių steigėjų - organiza-
torių. Kai kapinės atsidūrė sve-
timųjų globoje, jis jautė nusi-
vylimą. Labiausiai buvo nusi-
vylęs dėl vartojimo kranų ir
kablių. Garbė sūnui ir dukrai,
kad jie pasirūpino savo tėvelių
tinkamai palaidoti - be kranų
ir kablių. Nors laidotuvių diena
buvo lietinga, bet susirinko ne-
mažai palydovų prie duobės, kur
ir buvo atlaikytos visos apeigos.

Po ilgos ir sunkios ligos mirė
Barbora Čimkienė spalio 17 d.
Tai labai sukrėtė skaitlingus
jos draugus ir pažįstamus. Tie-
sa, ji ilgokai viešai nebesirūdė
dėl ligos. Vyra Jonas, dukra
ir žentas dėjo visas pastangas
jos gyvybei išgelbėti. Nugalėti
ilga nepasisekė.

Tiek koplyčioje, tiek bažnyčio-
je prisirinko labai daug žmonių
atsisveikinti su Barbora. Nežiū-
rint blogo oro, daug buvo paly-
dovų ir i kapines. Palaidota bu-
vo Šv. Kazimiero kapinėse, ne-
vartojant kablių.

Visi palydovai buvo pakviesti
užkandžių. Reiškį gilia užuo-
jautą mirusiųjų artimiesiems.
Beje, ištiko dar dvi mirtys.
Mirė plačiai žinomas Aleksas
Ambrose ir Ona Valiulienė. Apie
juos vėliau. K. P. Deveikis

Rusiška "kultūra" Lietuvos kolchozuose

Petras Vasinauskas "Tiesoj"
rašo:

Prie Kauno, ties Babtų kryž-
kele, stovi Vytėnų bandymų sto-
ties eksperimentinio ūkio gamy-
binis centras, kuris buvo pradė-
tas statyti prieš 15 metų, bet
jokio medžio ten dar nepamaty-
si, tik varnalėsos ir barkūnai
želia, nors pačiame centre dirba
aukštos kvalifikacijos sodinin-
kai.

Petras Vasinauskas susirūpi-
nęs tokiu niūriu Vytėnų ūkio
centru. Jis rašo: "Nejaugi taip
ir pratinsime savo ir mūsų vai-
kų akis prie plyno, skurdoko,
mūsų kraštui nebūdingo krašto-
vaizdžio?"

"Tiesos" "Dienos Aidų" sky-

Iš linų istorijos

Linų panaudojimo žmonių po-
reikiams pradžia reikia laikyti
ankstyvąjį akmens amžių. Žmo-
nės jau tuomet suvokė, kad linų
stiebeliai, atmosferinių sąlygų
veikiami, atsiplaušioja ir, su-
laužius medieną, duoda pluoštą.
Išmokus iš linų pluošto su-
sukti nors primityvius siūlus,
toliau jau buvo "audžiama" pie-
šinyje parodytomis pirmąskė-
mis primityviomis priemonėmis.

Maždaug prieš 5 tūkstančius
metų Egipte linų kultūra jau
buvo paplitusi. Egiptiečiai mo-
kėjo austi labai plonas drobes.
Turingieji gyventojai balzamu-
tos lavonius stangriai apvynio-
davo drobinėmis juostomis. Vie-
nos mumijos tvarsčiai būdavo
kone 400 metrų ilgio. Iš lininių
audinių buvo siūdinama daug
drabužių.

Linai nenustojo savo reikšmės
ir dabar. Iš linų pluošto audžia-
mi įvairūs audiniai: nuo plo-
niausių, švelniausių batistų bei
įvairių raštuotų drobų iki sto-
ry, šiurkščių maišių, brezentų,
marškinių, burių ir t. t. Sėme-
nų aliejus geriausiai tinka po-
kosto, lakų, dažų, linoleumo, ne-
permirkstamų, izoliacinių ir elek-
trotechninių medžiagų gamy-
bai. Be to, jis naudojamas odos,
gumos, muilo ir vaistų pramonė-
je. Spaudžiant aliejų, pasilieka
vertingo pašaro - sėmenų iš-
spaudos. Linų spalvą naudoja-
mi kurui, popieriaus ir pašarinių
mielių gamybai, iš jų daromos
tam tikros izoliacinės medžia-
gos.

AGNES DRANGELIS

Ilgus metus gyveno Chicagoje, Užbaigė gyvenimą La Salle, Ill.
Mirė 1970 m. spalio mėn. 24 dieną, sulaukus 85 metų amžiaus.
Gimusi Lietuvoje, Valaičių kaime, Telsių aps.
Nepaliko artimų gimių.
Laidotuvės patarnaus Švento Rašto Tyrinėtojai.
Kūnas bus pasarvotas šandien 7 val. vak. Petkaus Marquette ko-
plyčioje, 2538 West 71st Street.
Laidotuvės įvyks treciadienį, spalio 28 dieną 11 val. ryto iš ko-
plyčios i Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. a. Agnės Drangelis gimines, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.
Nulūdę lieka:
Draugai ir pažįstami,
Laidotuvių Direktorius Donald Petkus. Tel. 476-2345.

A. A. JOHN PETRAT

Gyv. 3028 West 41st Street
Mirė 1970 m. spalio mėn. 25 dieną, 2:50 val. ryto, sulaukęs 86
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Sakių aps., Sudargo parapijoje, Gri-
naičių kaime.
Amerikoje išgyveno 69 metus.
Paliko nulūdę: gimines, draugai ir pažįstami.
Kūnas bus pasarvotas pirmadienį 6:00 val. vak. Stenopo C. Lack
(Lackawicz) koplyčioje, 2424 West 69th Street.
Kūnas bus perkeltas antradienį 3 val. p. p. i Lietuvių Evangelikų
Tėvishės parapijos bažnyčią, esančią 6641 So. Troy street.
Budėtuves bus atlaikytos 7 val. vak. bažnyčioje.
Laidotuvių pamaldos įvyks treciadienį, spalio 28 dieną 10 val. ryto.
Po pamaldų bus nulūdėtas i Concordia kapines.
Visi a. a. John Petrat gimines, draugai ir pažįstami nuoširdžiai
kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsisveikinimą.
Nulūdę lieka:
Gimines, draugai ir pažįstami,
Laidotuvių Direktorius Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. RE 7-1213

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonas: GRoovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWnhall 3-2108-9
TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

LEONARDAS BUKAUSKAS IR SŪNUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NAUJOJI ŠERMENINĖ ZINOMOJI ŠERMENINĖ
De Young - Vroegh Funeral Home Leonard Funeral Home
649 East 162nd Street 10821 S. Michigan Avenue
South Holland, Illinois Chicago, Illinois

Turime šermenims vietas kitose Chicagos dalyse ir prie-
miesčiuose. Jei norite gero ir patyrusio patarnavimo,
dieną arba naktį.

Skambinkite telefonu COMmodore 4-2228

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
606 SO. WESTERN AVE.
TRYs MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
naudojamos vieta
REpublic 7-9000 REpublic 7-5601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIFNA
IR NAKTI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1007

STEP. C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

Putnamo seselių rėmėjų spalio mėn. 10 ir 11 d. Jaunimo Centre suruošė mado parodą. Iš kairės į dešinę stovi: Elena Tutlienė, Marija Remienė, Irena Kriaučiūnienė, Monika Kripiškienė ir Ona Gradinienė.

LIETUVIŲ ORGANIZACIJOMS

Lėktuvu pabėgusiems lietuviams Brazinskams iš Sovietų sąjungos į Turkiją reikalu, spalio 20 d. Jaunimo centre LB Chicago apygardos valdyba ir Chicago lietuvių taryba buvo sukvietusi organizacijų atstovų pasitarimą. Tame pasitarime susirinkusieji nusprendė, kad visus darbus vykdo LB Chicago apygardos valdyba ir Chicago lietuvių taryba, padedant su-

darytam Pagelbiniam komitetui. Iš klausė susirinkusiųjų įtaigojimus ir mintis, vykdytojai prašo lietuvių organizacijų:

1. Telkti pinigine paramą Brazinskų bylos reikalui. Aukos priimamos Alto biure kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro (6818 S. Western Ave.) ir "Margutyje" (2422 W. Marquette Rd.). Savo iniciatyva lietuvių gali organizuoti vietas ir kitur, bet surinkti pinigai perduodami šiais nurodytais adresais.

2. Kiek galima daugiau siųsti telegramų Turkijos vyriausybės nariams. Kam sunku pačiam tokias telegramas siųsti, "Margutis" mielai padeda. Nereikia nė asmeniškai atvykti: užtenka "Margutis" paskambinti tel.: GR 6-2242.

3. Rašyti laiškus čekiškai amerikonių spaudai ir kontaktuoti Chicago amerikonių įtakinguosius asmenis telefonais ar laiškais.

4. Susirūpinti su antikomunistinėmis amerikonių organizacijomis ir prašyti jų pagalbos amerikonių spaudoje ir kitais galimais būdais ir priemonėmis.

5. Panaudoti visas galimas priemones, kad tik šis klausimas būtų daugiau judinamas.

6. Dors santykius su kitomis tautybėmis yra užmegzti ir iš

kai kurių gautas teigiamas atsakymas lietuviams pabėgėliams padėti, tačiau organizacijos, turinčios santykius su draugiškomis tautomis, prašomos šią bylą priminti ir prašyti panašiais keliais reaguoti, kaip ir mes reaguojam.

LB Chicago Apygardos V-ba Chicago lietuvių Taryba Pagelbinis komitetas

Indianos kopos nebus Federalinis parkas

Pasikalbėjus su Indianos Štate Parko pareigūnu, paaiškėjo, kad šis parkas niekad nebus Nacionaliniu parku, kaip buvo ankščiau manoma.

— Matote, kokius pagerinimus parke mes padarėme, pasakė jis.

Tiesa, mes nustebome, kai toliau apžiūrėjome parką. Net pažinti nebuvo galima. Šalia Johnson Beach, kalnas, kuris buvo prieš trejetą dešimtmečių apšviestas pušaitėmis, dabar ten padaryta vos "akis užmato" automobiliams pastatyti laukais. Senoji mašinoms pastatyti aikštė ties paviljonu iš naujo užlieta juodu asfaltu ir apšviesta gražiais medeliais. Plačias išlygintas, išstatytas taikytinis lentos su griežtais reikalavimais laikytis taisyklų.

Prie Wilson Shelter, kur buvo žvyrų išpildas kelias, dabar išasfaltuotas ir padaryta daug vietos automobiliams pastatyti.

Į State parką važiuojant, prie vartų reikia sumokėti \$1.25 už automobilį. Seniau reikėdavo mokėti už automobilį \$1.35 c. ir asmeniui po 25 c.

Vasarą parke reikia mokėti už stovyklavimą. Yra restoranas, kelios kavinės ir viešbutis. Kelios krautuvės ir vestoranas svečiams. Sezone metu parke yra gamtininkas, kuris vedžioja ekskursijas miške ir kopose nemokamai.

Pavasari ir rudenį ten atvažiuoja skautai savaitgalio poilsiu. Parko žemėlapis gaudamas nemokamai. M. S.

Č. GEDGAUDOS KNYGAI "MŪSŲ PRAEITIS BEIEŠKANT" AUKOTOJŲ SĄRASAS

Dr. G. Petersonas, Dearborn, Mich. — \$100, M. Aukštojis, Springfield, Conn. — \$100, J. Konevičius, Lawrence, Mass. — \$100, J. & G. Matukas, Long Island, N. Y. — \$25, J. Adomaitis, Chicago, Ill. — \$10, A. Kušlis, Watertown, Conn. — \$10. (Visų aukos pasiūstos tiesiog "Vilties" leidyklai).

Algis A. Regis, Chicago, Ill. — \$15, P. Karosas, New Britain, Conn. — \$15, V. Šmaizys, Winnepego, Kanada — \$15, Dr. G. Petersonas, Dearborn, Mich. — \$15, J. Kazitėnas, Kenosha, Wisc. — \$15, prof. A. Varnas, Chicago, Ill. — \$15, P. Linkus, Edwardburg, Mich. — \$15, B. Jonynas, Santa Monica, Calif. — \$15, Dr. K. Gudaitis, Warren,

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

QUALIFIED TRUCK MECHANICS (Journymen)

For hours 4:00 P. M. to 12:30 A. M. All Company benefits. DODGE TRUCKS, INC. 815 West Pershing Road. Tel.: 927-4949 Ask for BOB

Il. — \$15, G. Statkienė ir R. Jarmolavičiūtė, Caracas, Venezuela — \$50, Ant. Gedgaudas, Kenosha, Wis. — \$15. Šių aukotojų pinigai įnešti į Santa Monica Banką, ein. sąsk. 0009.

Laukiamė daugiau aukų, paaukojusiems tariame nuoširdų ačiū.

Jonas Kutra, Komiteto išd., 1011-19th Street, Santa Monica, Calif. 90403

Darbščios lietuvis

LAKE ZURICH, ILL. — Pabėgus Brazinskams iš sovietų imperijos, Amerikos lietuvių susirūpino jų likimu. Vienur susirinkę pasvarstė ir pakomentavo naujausias žinias, kitur aptaria ir pasiūnia telegramas turkų prezidentui ir ambasadoriui, o trečiur parenka aukų šiai bylai vesti.

Ponia Valė Mažeikienė pasiūnia turkams telegramą ir rinko aukų Brazinskų bylai.

Ponia Luiza Dargienė iš Westchester taip pat darbuojasi savo pažįstamų tarpe.

Ponios Aldona Grininė Flossmoor apylinkėje, o ponija Vanda Balukienė Chicagoje renka aukas ir redaguoja telegramas turkų valdžiai ir atsakomiesiems pareigūnams, kad tikėtai rūšių išstrūks Pranas Brazinskas su sūniumi nebūtų grąžintas komunistams. Apie jokią teisimą Rusijoje kalbos negali būti, nes ten veikia tikta policiniai teismai.

Korespondentas

TRUMPAI

— Pabėgėlių Brazinskų reikalų Pagelbinį komitetą sudaro: A. Gintneris, Algis Kazlauskas, Antanas Kučys, Jonas Tamulis, Liudas Stašaitis, Romas Sakadolskis ir Valerijonas Šimkus. Komitetas sudarytas spalio 20 dienos Chicago lietuvių Tarybos ir LB Chicago apygardos šauktame organizacijų atstovų susitarime.

— Lietuvių Televizijos sekmadienio programoje dalyvaus LB Chicago apygardos valdybos atstovai ir taip pat lietuvių spaudos žmonės. Visuomenė supažindinta su Spaudos mėnesiu, LB Chicago apygardos valdybos paskelbtu. T. Štutis skiria pusę programos laiko šiam svarbiui reikalui.

— Irenos Smieliauskienės vadovaujama tautinių šokių grupė "Grandis" atliks programą Tautybų pasirodyje Derliuso šventės parodoje Navy Pier spalio 31 ir lapkričio 1 dienomis. Lietuvių skyrių organizuoja LB Chicago apygardos valdyba.

Visi keliai veda į St. Pierre miestelį. Truputį į pietus nuo Niufoundlando yra dvi mažos salės, kurios tebesiskaito prancūzų kolonijomis. Salos pakraščiuje yra viršuje matoma rodyklė. Kuria kryptimi beiešioti, visvien nueisi į St. Pierre miestelį. Sala maža ir būtinai turi patekti į St. Pierre.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENOŠINIAIS IŠSIMOKEJIMAMS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VELS DRAUDIMO REIKALAIŠ J. BACEVICIUS — REALTY INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS • PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI • PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

RESTORANAS - VALGYKLA. Naujas namas, labai geras biznis, inteligentiška klientūra, labai gera vieta. 3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. Rinktinė vieta Marquette Parke. \$43,000. MURINIS BUNGALOW, 10 metų, 43 pėdų sklypas, naujas garažas, erdvūs kambariai, Brighton Parke. 11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų, 60 p. sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

SIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE

2737 W. 43rd STREET CL 4-2390

MARQUETTE PARKO CENTRE 5 kambarių mūrinis bungalow. Gazu šiluma. Tik \$17,500. LISKUS. Tel. 434-8786

FOR SALE BY OWNER 7 rooms, 4 bedrooms. Full basement, recreation room plus 2 full baths, 2 car garage. Vicinity 47th & Morgan. Can be seen evenings only. Phone for appointment: Days 523-1901. Ask for GAIL. Evenings 247-3543.

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: Rpublic 7-1941

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Tel. 434-4660

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 SO. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. 521-7937

DAŽAU NAMUS IŠ VIDAUS IR LAUKO Valau kilimus ir baldus. Pilna apdrauda. I. RUDIS Tel. CL 4-1050

APDRAUDŲ AGENTŪRA: Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išsimokėjimo sąlygos. J. BACEVICIUS 6455 So. Kedzie Ave. GR 8-2233

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI I LIETUVĄ VYTAUTAS ŽUKAUSKAS 2608 West 69th Street Chicago, Illinois 60629 WA 5-2787 Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobiliai, baldai, maistas, pinigai.

RUDENS TURTAI

PUIKUS, DIDELIS 2 po 6 mūras. Gazu šildymas, platus sklypas, mūro garažas, arti ofiso. \$30,000. 4 BUTŲ ant kampo mūras. Sausas, švarus, iš gerų rankų. Marquette Parke. \$44,000. 2 BUTŲ, 14 metų modernus mūras, 3 auto mūro garažas, Marquette Parke. \$36,000. 9 KAMB. MŪRAS, gražus — kaip naujas. Geros pajamos, arti mūso. \$19,600. BEVERLY WOODS 14 metų gelsvų plytų apartamentinis. Patogūs butai, yra rūšys, apie \$14,000 pajamų. Namas išimoka per 6 mėnesius. PAJAMŲ MŪRAS, švarūs ir gražūs 2 butai. 5 ir 3 kambariai, garažas, arti 71. mo ir California. Kaina tik — \$25,000. 2 AUKSTŲ MŪRAS, 2 po 5. Nauja gazu šiluma, garažas, prie Maria HS. \$27,500. MEDINIS APKALITAS, Geri 6 ir 3 kambariai. 2 vonios. Kabinėtų virtuvės, prie "Paramos". Su nuolaida \$14,900. 2 BUTŲ 10 metų mūras. Ažuolo medis, modernios kabinėtų virtuvės ir ceramic vonios. 2 šildymai, garažas, arti mūso — naujam Marquette Parke. \$37,800.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairaus dydžio namus — visur. Partipame paskola, visokeriopa apdrauda, noria notariata.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS 2658 WEST 59th STREET Prospect 8-5454

PALIKIMAS. 7 kamb., 4 miegamų mūrinė rezidencija. Nauja šiluma gazu, 2 automobilių mūro garažas. 50 pėdų sklypas, į vakarus nuo Kedzie. Tik \$20,000. 5½ KAMB. MURINIS. Šiluma gazu, alumin. langai, pasė rūšio trengta. 2 auto garažas, labai gera vieta. Tik \$23,500. 2 PO 5½ IR 4 KAMB. RŪSY. Šiluma gazu, alumin. langai, platus sklypas, graži nuosavybė Gage Parke. \$44,500. GRAŽUS SKLYPAS 2 vntų namų, geroje Marquette Parke vietoje. Teiraukitės. 4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSYJE, mūrinis. Alumin. langai, šildymas gazu, garažas, Marquette Parke. \$32,000. GRAŽUS 4 BUTŲ MŪRAS, kabinėtų virtuvės, nauja šiluma gazu. Aluminijiniai langai, 2 auto mūrinis garažas. Geros pajamos, Marquette Parke. \$54,500.

NERIS REAL ESTATE 3009 WEST 63rd STREET Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Irenų naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irenų vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose. DOMAS ŽUKAUSKAS HEATING & SHEET METAL 4444 So. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60609 TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus idedame. KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudazome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visos darbas garantuotai. S k a m b i n k i t LA 1-6047

Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada

SIUNTINIAI I LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. (Licensed by VNESHPOSYLTORG) MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE 2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320 Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, baldai, automobiliai, maistas, dolieriniai Cerifikatai. Vėdėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY 5% Passbooks 5½% Investment Bonus plan \$1,000 minimum Savings Insured to \$20,000. — Highest reserves. BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

MOVING — Apdraustas perkraustymas Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas. AL NAUJOKAITIS 2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS 404 dideli puslapiai, daug nuotraukų. Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00. Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu: NAUJENOS 1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608